

Samen innoveren: Hoe zit het met het krijgen van toestemming?

Of we nu een kleine test uitvoeren of een nieuwe toepassing valideren – voordat een nieuw product in het spoor gebruikt kan worden, is altijd eerst een officiële toestemming nodig. We controleren dan of het toepassen of testen van een product of systeem wel helemaal veilig is. En of het geen risico vormt voor het goed functioneren van ons spoorsysteem. Er zijn verschillende soorten toestemmingen, afhankelijk van de toepassing. In deze 'How to' leggen we uit wanneer welke toestemming nodig is. En ook: welke voorwaarden per toestemming gelden.

Wanneer geldt welke toestemming?

Samen kijken we welk soort toestemming nodig is om het product straks toe te kunnen passen in het spoor. Welk type toestemming precies nodig is, hangt onder andere af van de volgende vragen:

- Wordt uw product onderdeel van de infrastructuur die door ProRail wordt beheerd? Dan heeft u een 'vrijgave' of een 'productcertificaat' nodig.
- Wilt u uw product in op of bij het spoor beproeven of testen (samen met ProRail)? Dan heeft u een 'Toestemming voor Gebruik' nodig.
- Wordt uw product geen onderdeel van de infrastructuur die door ProRail wordt beheerd, maar wordt het wél gebruikt in het spoorsysteem? Dan heeft u een 'Verklaring van Geen Bezwaar' nodig

Het proces dat u moet doorlopen voor het aanvragen van een toestemming is voor alle soorten toestemmingen hetzelfde. Een formele beoordeling van het product door

ProRail is een vast onderdeel van dat proces. Hieronder leest u meer over de verschillende typen toestemmingen.

De belangrijkste kenmerken per type toestemming op een rij

A. Vrijgave

Een vrijgave is nodig bij het toepassen van helemaal nieuwe (of aangepaste) producten of systemen. Bij een vrijgave moet worden aangetoond dat:

- Het product correct functioneert en in beheer genomen kan worden.
- Aan ProRails eisen wordt voldaan op het gebied van betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaarheid en veiligheid (RAMS).
- De betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaarheid en veiligheid (RAMS) van andere systemen niet negatief beïnvloed worden.

Een vrijgave voor een product kan algemeen (dus: in heel Nederland) gelden. Maar het kan ook zijn dat een vrijgave alleen geldt in een bepaald gebied. Of alleen voor een bepaald soort toepassing. Een vrijgave geldt altijd alleen voor het product (of producten) zelf. En *niet* voor de installaties op locatie, die met het product gerealiseerd worden. Voor het goedkeuren van een installatie gelden namelijk nog aanvullende voorwaarden, bijvoorbeeld rond configuratie en implementatie. Deze voorwaarden worden gecontroleerd door een installatieverantwoordelijke of inspecteur. Altijd is een beproevings- periode nodig voordat

ProRail

Verbindt. Verbetert. Verduurzaamt.

een product kan worden vrijgegeven. Voor deze beproevingsperiode is dan 'Toestemming voor Gebruik' nodig.

B. Productcertificaat

Een andere manier om een product te mogen toepassen in de spoorweginfrastructuur, is met een productcertificaat. Dit type toestemming is nodig als ProRail al een specificatie (SPC) heeft – of wordt – opgesteld. Dat houdt in dat er al eisen zijn, waaraan een bepaald product moet voldoen. Er moet dan worden aangetoond dat het nieuwe product aan die eisen voldoet. Een productcertificaat kan worden afgegeven door een certificerende instelling, of door ProRail zelf.

C. Toestemming voor Gebruik (TvG)

Wilt u samen met ProRail een product dat onderdeel gaat uitmaken van ProRails infrastructuur beproeven of testen op of bij het spoornetwerk, dan heeft u daar een Toestemming voor Gebruik (TvG) voor nodig.

Bij een Toestemming voor Gebruik moet (net als bij vrijgave) worden aangetoond dat:

- Het product correct functioneert.
- Aan ProRails eisen wordt voldaan op het gebied van betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaarheid en veiligheid (RAMS).
- De betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaarheid en veiligheid (RAMS) van andere systemen niet negatief beïnvloed worden.

Voor het verkrijgen van een TvG worden afspraken gemaakt over onder andere de beschikbaarheid van het spoor, veiligheid, onderhoud en ARBO-maatregelen tijdens de beproevings-/testperiode. Zo zorgen we ervoor dat we eventuele risico's tijdens het beproeven of testen voldoende beheersen.

Een TvG geldt altijd voor een specifiek product, toegepast op een vooraf vastgelegde locatie, en voor een beperkte duur. In de regel geldt een TvG maximaal een jaar, maar als dat nodig is kan de duur van een TvG ook verlengd worden. Doorgaans wordt na afronding van de beproevings-/test periode overgegaan tot vrijgave. Het aanvragen van een TvG gebeurt altijd in samenwerking tussen ProRail en de leverancier. Meer informatie over het uitvoeren van testen samen met ProRail vindt u bij [How to #3](#).

D. Verklaring van Geen Bezwaar (VGB)

Bij het toepassen van producten die géén deel gaan uitmaken van ProRails infrastructuur, moet een Verklaring van Geen Bezwaar (VGB) worden afgegeven. Denk daarbij aan werkplekbeveiligingsmiddelen of monitoringssystemen. Bij een VGB moet worden aangetoond dat:

- De correcte werking van ProRail systemen niet wordt beïnvloed.

- De betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaarheid en veiligheid (RAMS) van ProRail systemen niet negatief beïnvloed worden.

Een VGB wordt altijd voor een specifiek product en aan een specifieke partij afgegeven. Die partij is zelf verantwoordelijk voor de naleving van de voorwaarden die in de VGB zijn opgenomen.

RailAlert-certificaat: een speciale VGB

Een RailAlert-certificaat is nodig voor de inzet van mobiele werkplekbeveiligingsmiddelen. Deze middelen worden ingezet in de buurt van het spoor, maar zijn niet in het beheer van ProRail. Het verkrijgen van een certificaat verloopt via RailAlert.

Goed om te benadrukken: een RailAlert-certificaat geldt alléén voor *mobiele* werkplekbeveiligingsmiddelen. Niet voor vaste middelen. Vaste middelen komen altijd in beheer van ProRail en moeten dus worden vrijgegeven. De Werkkamer Productcertificering van RailAlert bepaalt of een systeem vast of mobiel is. [Hier](#) leest u er meer over.

Welke eisen kunnen – naast toestemmingen – nog meer gelden?

Doorgaans gelden er vanuit wet- en regelgeving nog aanvullende eisen. De eisen kunnen van toepassing zijn op het product zelf, de ontwikkeling ervan, of de manier waarop de onafhankelijke beoordeling plaatsvindt. Denk daarbij aan:

- 'Technische specificaties voor interoperabiliteit' (TSI) van de Europese Unie. Dat zijn eisen aan het product zelf, en aan de manier van ontwikkelen. Voor producten die aan een TSI moeten voldoen, wordt een onafhankelijke beoordeling door een aangemelde instantie (notified body) geëist.
- De Europese 'Verordening over de gemeenschappelijke veiligheidsmethoden voor risico-evaluatie en -beoordeling' (CSM-REA). Deze verordening is van toepassing op alle wijzigingen in het spoorwegsysteem en bepaalt hoe veiligheidsrisico's moeten worden beheerst. In bepaalde gevallen vereist deze verordening dat een beoordeling wordt uitgevoerd door een onafhankelijke beoordelaar (assessment body).
- Sommige producten die worden ontwikkeld kunnen invloed hebben op de veiligheid van het spoorwegsysteem. In dat geval kan het zijn dat er een 'vergunning voor indienststelling' (VVI) nodig is voordat het product mag worden toegepast in het spoorwegsysteem. De VVI wordt afgegeven door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

ProRail kan u helpen bij het in kaart brengen van deze aanvullende eisen en aangeven welke externe instanties daarbij moeten worden betrokken.

Voor vragen hierover kunt u altijd bij ons terecht, via innovatie@prorail.nl